

טו:

עין משפט
נר מצוה

בג א מיי פטיון מהל' סנהדרין הלכה ד סמג עשין קה וע"ש בכ"מ ובפ' י"ח שם הלכה ב':

בד ב מיי שם פטיון הלכה ד ופ"ה מהל' שבוטות הלכה ב' וע"ש בכ"מ:

בה ג מיי פ"ד מהל' שבוטות הלכה כ':

הגהות הב"ח

(א) גמ' צטלו חייב לא כ"ל וזאת ו' נמחק: (ב) רש"י ד"ה וריש לקיש ובי' איכא למימנ בה התראת ודאי: (ג) ר"ה אולג ובי' יושב בטל כ"ל וזאת ו' נמחק: (ד) תוס' ד"ה צע"ל (ה) הנהא ובי' אחר כדי דבור נמי דהלשון משמע שגא לשאל: (ו) בא"ר פי' דשמעתין

דאיכא למימר האא דקאמר הכא דהוי כל ימו צעמוד והחור משמע שפיר לעולם אף כשגא לצ"ד כ"ל והד"א עם ד"ה מדי הוא ובי' לנרש לקיש לאו שקדמו עשה כ"ל וזאת למ"ד נמחק: (ו) בא"ר צמאן שקדמו עשה גמי אין לוקין עליו וי"ל: (י) בא"ר דכי נמי לאו שקדמו עשה שגא (ח) בא"ר וא"כ כי נמי מוהירין לו ב"ד שיצא ולא יא' לא מחייב: (ט) בא"ר דלאו שקדמיו עשה לוקין דאי אין לוקין משום שניתק ובי' א"כ כיון שאס ירצה ללאת יצא היאך לין ובי' היכי דייק לאו שקדמו עשה ובי' דקאי אדילעיל כדפי': (י) ד"ה צמאן ובי' לאו שמה התראה פי' ולבך לא תני ובי' האס מעל הבנים ואח"כ שחטו דההם לא לין משום דהוי התראת ספק דשמא לא ינטל העשה וכל אימת דלא ציטל עשה פטור ואי קשיא אמאי לא לקי הא משכחת ובי' ובי' שובטלו חיי' רש"י: (ב) בא"ר וא"ת כי לא קיים גמי שילוח האס כשצ"ד הזהירו לו אמאי לילקי ובי' וי"ל כיון דהשתא מיהא ובי' א"כ יש לנו לומר שלא יקיימנה אח"כ אלא הוא עושה לעולם ובי' והכי נמי אמרינן ובי' כל אחת ואחת דלא הוי התראת ספק דשמא ישאל על מירוח משום דכיון דבבשעה שהוא עומד עבשיו הוא עובר יש לנו לומר שלעולם יעמוד כמו שהוא ובי' הכי נמי יש לנו לומר הכא דלעולם לא יקיים העשה: (ד) בא"ר אלף לרשב"ל אמאי: (ה) ד"ה ועבר ובי' וי"ל דמ"מ אינו מתחייב כיון דסמוך להתראה עדיין לא עבר דדוקא גבי מיר ששהה יין ועובר מיד אמרינן דיש:

אלו הן הלוקין פרק שלישי

אלף דוקא כשמקיים העשה אחר שעבר הלאו בתוך כדי דיבור וכן פי' הקונטרס בפרק שילוח הקן (חולין דף קמא.) ומיהו קלת קשה דא"כ צריך לפרש הא דקמני מחזיר ואינו לוקה שמחזיר מיד בתוך כדי דיבור אחר הגירושין וכן המשלח ואינו לוקה ולא משמע הכי כלל

דהא משמע דמהדר לתקנתא היאך יפטור ממלקות שיחזיר או ישלח ואפי' אחר כדי דיבור נמי (ו) משמע שגא לשאלו עליו לצית דין אס יש לו תקנה דאי דוקא בתוך כדי דיבור הכי הוה ליה למימר אס החזיר אינו לוקה ושמא יש לישב פירוש הקונטרס דשמעתין (ה) דהכא ליכא למימר דשפיר הוי כל ימיו צעמוד והחור דמשמע לעולם אף כשגא לצ"ד כל זמן שצידו להחזיר אפילו מיאן להחזיר כשגא לצ"ד דהא דרשין ליה מיתורא דכל ימיו דהכי קאמר לא יוכל לשלחה שילוחין שיהו שילוחיה כל ימיו דהיינו צאינו מחזיר כלל:

ס'מ"ד **הוא טעמא אלא דר' יוחנן הא אמר ליה רבי יוחנן אתנא תני ביטלו חייב לא ביטלו פטור.** משמע אצל רבי שמעון בן לקיש דלית ליה קיימו ולא קיימו לית

ליה תירוול דצעמוד והחור קאי דדרש כל ימיו תהיה לו לאשה ולא ישלחנה וא"ת לילקי גם כי החזירה דהאי אינו לאו הניתק לעשה הוא שקדמו עשה ללאו לרש לקיש דלית ליה דרשה דעמוד והחור קאי ופי' צקונטרס דלרש לקיש לאו שקדמו לעשה ולא שניתק לעשה שוין ואין לוקין עליו אלא יקיים העשה מיד כשהיזרו לו בית דין להחזירה וקשה לרש לקיש דסבירא ליה לאו שניתק לעשה ולאו שקדמו עשה שוין טמא שגא אל המקדש דמתני' אמאי לקי הרי הוא ניתק לעשה ויקיים העשה כשהיזרו לו צ"ד ללאת מן המקדש כיון דלית ליה לאו שקדמו עשה (א) אין לוקין עליו וי"ל דמייירי שמהיזרין אותו ללאת ואומר שלא יא' ומיד לקי לרש לקיש דסבר קיימו ולא קיימו וא"ת א"כ מאי פריך לעיל כתיבא ותנינא תנינא טמא שגא אל המקדש דלקי ואמאי לא דחי אותה דכי נמי לאו שקדמו (א) לעשה אין לוקין הכא לקי כשמהיזרין לו צ"ד ללאת והוא אומר שלא יא' ויש לומר דהאי טעמא דפרישנא לא שייך אלא לרש לקיש דאמר קיימו ולא קיימו אצל הכא דמיייתי תנינא היינו אליבא דר' יוחנן דלית ליה ציטלו ולא ציטלו וא"כ כי נמי מזהירין (א) לא יא' ולא מחייב כיון דעדיין לא ציטל דדומק הוא האי תירוול ולכן פי' הר"ר שלמה מדריו"ש הניחא למ"ד ציטלו קאי אלתקפתא דלעיל דדייק ממתני' דהטמא הבא אל מקדש דלאו שהקדימו (ט) לעשה לוקין דאי אין לוקין דמשום שניתק לעשה וכל כמה שלא צטלו

חשיב ניתק כל כמה שצידו וא"כ כיון שאס ירצה ללאת היאך לקי הא לא משכחת ציטלו אלא למ"ד מני קיימו ולא קיימו א"כ היכי דייק לאו שקדמו לעשה לוקין עליו כי נמי אין לוקין משום דחשיב ניתק לעשה הכא לוקין דמשכחת ליה לא קיימו משכנכם למקדש טמא והזהירו לו שינא ואינו יוצא ועוד ראיה להאי פירושא דקאי לעיל כדפי' דאי כפי"ה דפי' דקאי אעמוד והחור קשה דכיון דכל ימיו דרשין כל ימיו צעמוד והחור קאי א"כ מאי פריך למ"ד קיימו נהי דבשאר לאו הניתק לעשה לקי צשלא קיימו כשהיזרו צ"ד מ"מ הכא גלי קרא דלא לקי כשלא קיימו כיון דהוה צעמוד והחור כל ימיו ומיהו וי"ל דלא מיסתברא ליה להעדיפו משאר לאו הניתק לעשה שצ"ס משום דדרשין ביה כל ימיו. כך הקשה משי"ח ותירך ונ"ע: **במאי** **קא מיפלגי בהתראת ספק** דרבי **יוחנן** **אית ליה שמה התראה וריש לקיש אית ליה לאו שמה התראה.** (א) ופי' לכן לא מני ריש לקיש צטלו חייב כגון שלקח האס מעל הבנים ושחטה דלא לקי משום דהוי התראת ספק ושמא לא יצטל העשה וכל אימת דלא ציטל עשה פטור ולא לקי (א)הוי משכחת ליה התראת ודאי כגון שהתרו צו צשעה שמצטל ותי' רש"י דלעולם צעינן התראה צשעה שעובר על אזהרתו ואפילו היא תלויה דצבר כדאמרינן בצצועות (דף כח:) גצי שמעתא דככרות ולכן לא מצי אחר רצב"ל צטלו ולא צטלו ולכן אמר קיימו פטור לא קיימו חייב וא"ת (א) לא קיים שילוח האס כשצית דין הזהירו לו לא לילקי דבשעה שעבר התראת ספק היא דשמא יקיים העשה וישלחנה תכף לאחר שנטלה וי"ל דהשתא מיהא עובר בלא תקח האס דהא לא קרי מחוסר מעשה וא"כ יש לנו לומר שלא יקיימנה אס הוא עושה לעולם מה שהוא עושה עתה שלא משלחה שעובר בלאו ואינו מקיים העשה (דהכי נמי אמרינן צנזיר שהיה שותה דלוקה על כל אחת (לקמן דף פא.) דלא הוי התראת ספק משום דרשין ביה כל ימיו. ופי' לכן לא מני ריש לקיש צטלו חייב כגון שלקח האס מעל הבנים ושחטה דלא לקי משום דהוי התראת ספק ושמא לא יצטל העשה וכל אימת דלא צימא דלא עשה שום דבר ולא ציטל שום דבר לא ילקה ופ"ה קשה להבין והשתא לא מפרש הש"ס טעמא אמאי לא אמר ר' יוחנן קיימו ולא קיימו כריש לקיש דודאי צטלו ולא צטלו מסתברא טפי ולא הוצרך לומר טעמא אלא (א) רצב"ל אמאי לא אמר כר' יוחנן : **ועבר** **היום ולא אכלה רשב"א** **אומר פטור** **דהוי התראת ספק.** ואס תאמר למאי דפרישית דאי עומד לעולם כאשר הוא עושה עכשיו עובר ולא הוי התראת ספק א"כ הכא נמי לא הוי התראת ספק ויש לומר (א) מ"מ אינו מתחייב עדיין סמוך להתראה לעבור דדוקא גבי מיר ששהה יין מיד ועובר אמרינן דיש לנו לומר שלא נשאל כאשר אינו נשאל עכשיו:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

מדי **הוא טעמא אלא לרבי יוחנן.** מי הוצרך לדרוש כל ימיו צעמוד והחור ר' יוחנן שאמר לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו וקשיא ליה אונס שגירש דקמני אינו לוקה והוצרך לעשותו לאו שניתק לעשה: **האמר ליה רבי יוחנן לפנא.** לקמן מני צטלו חייב לא צטלו פטור. אצל ר"ל דמני קיימו ולא קיימו לא דריש ליה לעמוד והחור אלא לפני הגירושין לומר כל ימיו תהיה לו לאשה ולא ישלחנה ולדידיה לאו שקדמו עשה ולא שניתק לעשה שוין ואין לוקין עליהן אלא יקיים העשה מיד כשהיזרוהו צ"ד להחזיר: **א"ל מאי קאמרת.** אי צקיים תימני פטור בלא קיים תימני חייב ואע"פ שלא ציטל ואי צציטל תימני חיוצא על כרחך תימני פטורא בלא ציטל ואע"פ שלא קיים: **ה"ג מני צטלו ולא צטלו.** צטל עשה שצה חייב לא צטל עשה שצה פטור: **קיימו ולא קיימו.** קיימו פטור לא קיימו כשאומרין לו קיים מלקין אותו. ורבי יוחנן מוקים לה למתניתין בלאו הניתק לעשה דאילו בלאו שקדמו עשה סבירא ליה דלוקין ולרש לקיש צין ניתק צין קדמו עשה

שוין: **רבי יוחנן סבר התראת ספק שמה התראה.** ואע"ג דכל לא תעשה שניתק לעשה לדצרו התראת ספק היא שהרי כשעובר על הלאו צריך להתרות צו והוא אחר שגמר הלאו צציטול העשה תלוי וכשמתרין צו אל תגרש ספק הוא שמא לא יצטל את העשה להזירה צהנא(ה) ולכשיזירה ויצטלנו קאמר דלקי אלמא התראת ספק שמה התראה: **וריש לקיש סבר התראת ספק לא שמה התראה.** הלכן אס היה גמר הלאו תלוי צציטול העשה לא היה לוקה עליו אלא הלאו משגירש נגמר והויא לה התראת ודאי והעשה ניתק להיות תחת המלקות ולכשיצא לצית דין או יקיים או ילקה. ואי קשיא לרבי יוחנן נמי איכא למימר (א) צהתראת ודאי ויתרו צו כשצא לצטל את העשה שהוא עקירת הלאו לעולם התראה צשעה שעובר על אזהרתו צעינן ואפילו היא תלויה דצבר אחר כדאמרינן בצצועות (דף כח:) שצועה שלא אוכל ככר זו אס אוכל זו אכליה לתנאיה והדר אכליה לאיסוריה התראת ודאי היא אכליה לאיסוריה והדר אכליה לתנאיה הויא התראת ספק אלמא התראה צשעת איסור צעינן ואע"פ שאין הלאו נגמר עד שיאכל את של תנאי: **דאמרי פרוייהו אינו לוקה.** ומיהו טעמיה דמר לאו כי טעמיה דמר: אוכל ולא אכל עבר על צצועתו כשהוא יושב (א) וצטל ואין כחן מעשה והתראת ספק הויא שהרי תלה זמן לשצועתו כל היום: משום

מירוח משום דכיון דבבשעה שהוא עומד עבשיו הוא עובר יש לנו לומר שלעולם יעמוד כמו שהוא ובי' הכי נמי יש לנו לומר הכא דלעולם לא יקיים העשה: (ד) בא"ר אלף לרשב"ל אמאי: (ה) ד"ה ועבר ובי' וי"ל דמ"מ אינו מתחייב כיון דסמוך להתראה עדיין לא עבר דדוקא גבי מיר ששהה יין ועובר מיד אמרינן דיש לנו לומר שלא נשאל כאשר אינו נשאל עכשיו: (א) מ"מ אינו מתחייב עדיין סמוך להתראה לעבור דדוקא גבי מיר ששהה יין מיד ועובר אמרינן דיש לנו לומר שלא נשאל כאשר אינו נשאל עכשיו:

מסורת הש"ס

(א) שבוטות כח., (ב) שבוטות כח., (ג) פסחים סג: פא.], (ד) פסחים סג: שבוטות נ: כח., תמורה ג:, (ה) נדלקמן טו.], (ו) לפי הכש"ל דה"ל, (ז) רש"א וס"ת הא משכחת, (ח) רש"א מתחיל,

גליון הש"ס

תוס' ד"ה במאי ובי' דה"ג אמרינן בגיור. פי' שנת דף ד ע"א מוס' ד"ה קודם. גיטין דף לג ע"א מוס' ד"ה ופסקיעינו:

מוסף רש"י

דאמרי תרוייהו אינו לוקה. פטור ממלקות בלא משא (פסחים סג:) ומכל מקום חולקין צטעמו של דבר, טעמא דהייב מר לא יהיב מר, ומר לית לא טעמא דמר, ולקמן מפרש פלוגמיהו (שבועות ג:).

רבינו הגנאל

מאן תני כל לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו ר' יוחנן האמר ר' יוחנן לתנא תני קיימו ולא קיימו. וריש לקיש אמר בלאו בלאו במאי פליגי בהתראת ספק כגון שלקח האס על הבנים ומתרינ בו לא תקחנה ריש לקיש אמר כגון זו התראת ספק היא שיתכן לו אחרי שיחטנה וישלחנה והיכי היא התראת ודאי כגון שגא לשחטה והתרו בו אס תשחט אותה תלקה ושחטה ור' יוחנן אמר אפילו התראה בלקיחה שמה התראה. ואודו לטעמיהו דאיתמר שבוטה שאוכל ככר זה היום ועבר היום ולא אכלה ר' יוחנן ור' שמעון אינו לוקה ר' יוחנן אמר אינו לוקה כר'.

^[1]